

VIẾT BÀI TẬP LÀM VĂN SỐ 2 – VĂN TỰ SỰ KẾT HỢP VỚI MIÊU TẢ VÀ BIỂU CẢM (làm tại lớp)

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

- Biết vận dụng những kiến thức đã học để thực hành viết một bài văn tự sự kết hợp với miêu tả và biểu cảm.
- Rèn luyện kỹ năng diễn đạt, trình bày,...

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

1. SGK nêu lên bốn đề văn để GV và HS tham khảo chứ không bắt buộc phải ra vào bốn đề văn này. Như thế nội dung đề kiểm tra bài này tùy thuộc vào mỗi GV, trong những trường hợp cần thiết nên có sự thống nhất chung của nhóm GV trong khối 8.

2. Dù tự ra đề hay thống nhất trong tổ nhóm về đề trong SGK của HS, thì bài viết này cũng phải yêu cầu HS viết một *văn bản tự sự có sự kết hợp các yếu tố miêu tả và biểu cảm*. Đề văn, đáp án, biểu điểm phải chú ý đặc điểm và yêu cầu này.

Ví dụ : nếu chọn *Đề 1* trong SGK (Hãy kể về một kỉ niệm đáng nhớ đối với một con vật nuôi mà em yêu thích), khi chấm bài, xây dựng đáp án và trả bài, chữa lỗi cho HS, GV cần chú ý giúp các em nắm được yêu cầu cơ bản của đề này là :

- Kể lại một kỉ niệm, tức là kể một câu chuyện đã xảy ra, có sự việc và nhân vật (em và con vật nuôi như mèo, chó, gà, chim,...). Câu chuyện ấy đúng là đáng nhớ (có thể là chuyện vui, chuyện buồn, chuyện ngộ nghĩnh, thú vị, bất ngờ,...).

- Phải sử dụng miêu tả (tả con vật, tả hành động) để cho câu chuyện thêm sinh động.

- Phải sử dụng yếu tố biểu cảm (tình cảm của em với con vật nuôi và con vật đối với em ; suy nghĩ và thái độ của em với kỉ niệm và với con vật,...).

Hoặc nếu lựa chọn *Đề 2* (Kể về một lần em mắc khuyết điểm khiến thầy, cô giáo buồn) thì cần chú ý để giúp HS kết hợp được các yếu tố miêu tả và biểu cảm trong bài văn tự sự này. Các ý cần có :

- Kể về lần phạm lỗi với thầy, cô giáo : đó là khi nào, ở đâu, em đã phạm lỗi gì, chuyện đã xảy ra như thế nào,...

– Miêu tả sự việc xảy ra, hình ảnh thầy, cô giáo trong và sau khi em phạm lỗi (nét mặt, cử chỉ, lời nói, thái độ,...).

– Những tình cảm và suy nghĩ của em khi sự việc xảy ra và sau sự việc ấy (lo lắng, ân hận, buồn phiền,...).

Đề 3 (Kể về một việc em đã làm khiến bố mẹ rất vui lòng) cũng cần có những lưu ý như 2 đề trên.

Riêng *Đề 4* (Nếu là người được chứng kiến cảnh lão Hạc kể chuyện bán chó với ông giáo trong truyện ngắn của Nam Cao thì em sẽ ghi lại câu chuyện đó như thế nào?) yêu cầu HS cần có những sáng tạo khi viết bài.

– Trước hết cần chú ý chỉ ghi lại đoạn lão Hạc sang nhà ông giáo kể về việc mình bán "cậu Vàng" như thế nào, tránh sa vào việc kể lại toàn bộ truyện *Lão Hạc*.

– Thứ hai là cần lưu ý người viết ở đây xưng "tôi" và có mặt trong câu chuyện như một người thứ ba, ngoài lão Hạc và ông giáo (phân biệt với người kể trong truyện của Nam Cao chính là ông giáo).

– Sự việc và nhân vật trong đoạn truyện này của Nam Cao đã có sẵn với đầy đủ các yếu tố (tự sự, miêu tả, biểu cảm), người viết chỉ thêm nhân vật "tôi" và kể lại đoạn truyện này. Sau đó phát biểu những suy nghĩ của bản thân về câu chuyện và các nhân vật trong đó (về ông giáo, về lão Hạc).

Nếu GV hoặc tổ bộ môn tự ra đề kiểm tra, không lấy trong các đề trên của SGK *Ngữ văn 8*, tập một, thì cũng cần lưu ý các điểm trên để tập trung rèn luyện cho HS cách viết một bài văn tự sự có kết hợp miêu tả và biểu cảm.